

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 7. juni 2007
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2007-150-0396
Dok.: ANS41796

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 265, som Folketingets Retsudvalg (Alm. del) har stillet til justitsministeren den 20. marts 2007.

Lene Espersen

/

Lene Volke Roesen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 265 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke erfaringer af såvel positiv som negativ karakter henholdsvis politiet, domstolene og kriminalforsorgen har gjort sig vedrørende urolighederne på Nørrebro som følge af rydningen af Ungdomshuset på Jagtvej, samt hvilke overvejelser dette giver henholdsvis politiet, kriminalforsorgen og domstolene anledning til?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Det var et mål for Københavns Politi, at udsættelsesforretningen blev gennemført således, at konfrontationen mellem politiet og persongruppen fra Ungdomshuset blev mindsket, og ikke mindst så borgerne i området blev generet mindst muligt.

Det er også baggrunden for, at Københavns Politi i hele perioden op til den 1. marts 2007 forsøgte at fastholde en tæt dialog med persongruppen fra Ungdomshuset.

Det følger af straffelovens § 134 a, at deltagere i slagsmål eller i anden grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted straffes, såfremt de har handlet efter aftale eller flere i forening, med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

I erkendelse af, at det er de færreste, der er bekendt med, at denne bestemmelse i straffeloven ikke forudsætter, at man selv kaster med sten eller lignende, men at det i sig selv kan være strafbart at tilslutte sig den gruppe, hvis handlinger er omfattet af bestemmelsen, iværksatte Københavns Politi en oplysningskampagne på Nørrebro, hvor der blev uddelt informationsmateriale med opfordring om at vise hensyn, give politiet arbejdsro og til at holde sig væk fra steder, hvor der kan opstå uroligheder.

Der blev endvidere afholdt informationsmøder på lokale skoler med samme overordnede budskab, herunder ikke mindst at deltagere i uroligheder risikerer at blive straffet, uanset at de ikke selv har begået hærværk eller kastet med genstande efter politiet.

Der blev herudover udarbejdet en beredskabsplan i SSP-regi, således at SSP-organisationen på indre og ydre Nørrebro, blandt andet i form af de opsøgende gademedarbejdere, bedre kunne koordinere den præventive indsats i forbindelse med de forventede uroligheder.

Om selve udsættelsesforretningen i Ungdomshuset den 1. marts 2007 kan det oplyses, at Københavns Politi på grund af nogle oplysninger i en artikel i Politiken den 22. april 2007 om, at fire personer i forbindelse med politiets indtrængning i Ungdomshuset har været udsat for eller har været vidne til en unødigt voldsom adfærd fra politiets side, har fundet det rettest at anmode Statsadvokaten for København og Bornholm om at vurdere, om oplysningerne i artiklen giver anledning til at iværksætte en undersøgelse.

Om de meget omfattende uroligheder i dagene efter selve udsættelsesforretningen kan det oplyses, at Københavns Politi har rejst ca. 900 sigtelser, at der har været ca. 800 anholdelser, og at der har været ca. 200 varetægtsfængslede.

Der er på nuværende tidspunkt afsagt flere domme, og der er et meget stort antal verserende straffesager, ligesom der er en række verserende sager om klager over politiet.

På grund af de verserende straffesager og klagesager vil det ikke være rigtigt at udtale sig mere specifikt om begivenhederne efter udsættelsesforretningen i Ungdomshuset.

Sammenfattende kan det dog konkluderes, at det lykkedes for dansk politi på en meget dygtig og professionel måde gennem en massiv indsats at bringe de omfattende uroligheder og strafbare handlinger til ophør og navnlig således, at ingen personer kom alvorligt til skade.”

Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”Københavns Politi har oplyst, at Københavns Politi i forbindelse med urolighederne omkring Ungdomshuset den 16. december 2006 forsøgte at få varetægtsfængslet et meget stort antal personer, der havde deltaget i urolighederne.

Det var imidlertid ikke muligt inden for 24 timer at fremskaffe tilstrækkelig konkret dokumentation for de enkelte anholdtes deltagelse i urolighederne, og der var derfor ikke det fornødne bevismæssige grundlag for at få deltagerne varetægtsfængslet.

Af samme grund var Københavns Politi i forbindelse med de forventede uroligheder i anledning af rydningen af Ungdomshuset den 1. marts 2007 meget opmærksom på at sikre

den nødvendige dokumentation både for så vidt angår de enkelte anholdtes konkrete deltagelse i urolighederne og for så vidt angår beskrivelsen af den generelle situation.

De polititjenestemænd, der havde ansvaret for at sikre dokumentationen blev instrueret om at beskrive deres iagttagelser så præcist og omhyggeligt som muligt.

På nuværende tidspunkt kan det oplyses, at indsatskonceptet har vist sig at være bæredygtigt i meget høj grad, og den videre bearbejdning af et dokumentationskoncept har umiddelbart vist sig brugeligt i forbindelse med muligheden for at dokumentere de enkelte anholdtes konkrete deltagelse i urolighederne.

Københavns Politi har endvidere høstet en lang række erfaringer med at arbejde under et maksimalt pres, men det er endnu for tidligt at sige noget mere konkret om disse erfaringer, da evalueringen fortsat pågår, og straffesager og klagesager i øvrigt er verserende.

Rigsadvokaten kan henholde sig hertil.”

Domstolsstyrelsen har oplyst følgende:

”Københavns Byret har en detaljeret plan for, hvordan byretten hurtigt kan etablere et antal afdelinger, der ud over den normale dommervagt kan anvendes til at afholde grundlovsforhør.

Planen åbner mulighed for, at man med meget kort varsel kan tilkalde det fornødne antal dommere og protokolførere m.fl., ligesom der i planen er taget stilling til, hvilke lokaler i byretten der mest hensigtsmæssigt kan anvendes i sådanne særlige situationer.

Byretten har således et beredskab, der muliggør, at man på en hensigtsmæssig og forsvarlig måde kan afvikle et betydeligt antal grundlovsforhør i overensstemmelse med retsplejens regler.

Når byretten etablerer yderligere afdelinger til grundlovsforhør, må antallet af afdelinger afstemmes med antallet af anklagere, ligesom det fornødne antal forsvarere tilkaldes.

For så vidt angår den aktuelle gennemførelse af fremstillingerne i forbindelse med rydningen af Ungdomshuset oplyser præsidenten for Københavns Byret, at han ikke er bekendt med, at der fra de mødende forsvarere eller fra anklagemyndighedens side har været udtrykt ønske om, at der blev etab-

leret flere afdelinger til brug for afviklingen af grundlovsforhør, end tilfældet var.

Styrelsen kan henholde sig til det, der er anført af præsidenten for Københavns Byret, herunder at Københavns Byret i kraft af rettens beredskabsplan har kunnet stille de fornødne personalemæssige og lokalemæssige ressourcer til rådighed til brug for afviklingen af grundlovsforhørene i forbindelse med urolighederne på Nørrebro.

Erfaringerne fra urolighederne i forbindelse med rydningen af Ungdomshuset giver imidlertid Domstolsstyrelsen anledning til i samarbejde med retterne at overveje, hvordan man sikrer, at man ved samtlige retter – herunder ikke mindst ved de mindre retter – er i stand til at tilvejebringe de fornødne personale- og lokalemæssige ressourcer til at håndtere situationer, der kræver et ekstraordinært beredskab.

Der kan i den forbindelse bl.a. tænkes at være behov for at etablere faste procedurer for, hvordan de enkelte retter hurtigt og effektivt kan få tilført ressourcer fra andre retter i tilfælde, hvor der opstår et akut behov herfor.”

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst følgende:

”Rydningen af Ungdomshuset på Jagtvej den 1. marts 2007 har i alt medført 248 varetægtsfængslinger. Alle arrestanter påbegyndte varetægtsfængslingen i Københavns Fængsler. I Københavns Fængsler blev varetægtsarrestanterne fra Nørrebro-urolighederne adskilt fra de ”almindelige” indsatte for at undgå uheldig påvirkning og eventuelle kultursammenstød. Af pladmæssige årsager måtte varetægtsarrestanterne placeres to og to i cellerne med andre varetægtsarrestanter fra Nørrebro-urolighederne.

For at skaffe plads til yderligere varetægtsarrestanter på Københavns Fængsler blev det besluttet dels at anvende Kriminalforsorgens Institution for Frihedsberøvede Asylansøgere i Sandholm, dels at overføre varetægtsarrestanter til statsfængslerne i Jyderup, Horserød, Vridsløselille og Nyborg samt arresthusene i Holbæk og Svendborg. En ressourcekrævende opgave, der stillede store krav både transportmæssigt og til logistikken i fængslerne.

Kriminalforsorgen havde forud for rydningen af Ungdomshuset på Jagtvej udpeget en beredskabsgruppe, som blev samlet det øjeblik, rydningen af Ungdomshuset blev igangsat, hvorefter en strategi for det videre forløb blev lagt.

Til trods for den noget usædvanlige og meget krævende situation Kriminalforsorgen oplevede som følge af urolighe-

derne på Nørrebro, er det Kriminalforsorgens opfattelse, at man har gjort sig mange positive erfaringer i forbindelse hermed.

Først og fremmest er det Kriminalforsorgens erfaring, at personalet har leveret en meget professionel og omsorgsfuld indsats i forhold til de mange varetægtsarrestanter. Personalet har ydermere udvist stor fleksibilitet, samarbejdsvilje og kreativitet i forhold til at løse den vanskelige opgave med at skaffe plads, forplejning, transport af arrestanterne mellem institutionerne mv. ved så stort et antal uvarslede indsættelser. Særligt kan nævnes personalets vilje til at påtage sig ekstravagter.

I tilbagemeldingen fra institutionerne er det blandt andet fremhævet, at de "almindelige" indsatte udviste forståelse og imødekommenhed for de ulemper, de mange varetægtsarrestanter fra Nørrebro-urolighederne medførte, for eksempel ved at de "almindelige" indsatte skulle flytte afdeling. Videre er det anført, at der generelt set ikke var problemer med de indsatte fra Nørrebro-urolighederne. Disse var meget hjælpssomme og støttende for hinanden. Visse institutioner fremhæver, at det nødvendige dobbeltbelæg i nogle celler var en god løsning for varetægtsarrestanterne, som derved i særlig grad kunne støtte hinanden. Det er ligeledes anført, at de fleste varetægtsarrestanter, til trods for den usædvanlige situation de var bragt i, ikke har tilkendegivet utilfredshed med opholdet. Det skal dog i den forbindelse særligt bemærkes, at Københavns Fængsler har modtaget et mindre antal klagebreve med baggrund i fængslingerne efter Nørrebro-urolighederne. Klagerne drejer sig primært om enkeltepisoder vedrørende personalets behandling af de indsatte.

Institutionerne har i relation til negative oplevelser anført, at for en del institutioner medførte de mange varetægtsarrestanter fra urolighederne på Nørrebro en forringelse af afsoningsforholdene for de "almindelige" indsatte i forbindelse med det forhøjede belæg. En enkelt institution erfarede ligeledes mangel på besøgslokaler i forhold til antallet af indsatte og specielt i forhold til det store antal af besøgende. Samme institution har ligeledes påpeget, at der ville mangle beskæftigelses- og undervisningstilbud, såfremt de mange varetægtsarrestanter skulle have ophold i institutionen i længere tid.

Det er Direktoratet for Kriminalforsorgens samlede vurdering, at den noget usædvanlige situation, som urolighederne på Nørrebro medførte, er forløbet meget tilfredsstillende og er blevet tacklet professionelt af de involverede institutioner."

Jeg kan henholde mig til disse udtalelser. Som jeg tilkendegav under samrådet i Folketingets Retsudvalg den 10. maj 2007, er jeg i øvrigt ind-

stillet på – når de konkrete straffesager og klagesager er afgjort – at give Folketinget en overordnet generel orientering om forløbet omkring rydningen af Ungdomshuset og dagene derefter.